https://achterderug.nl

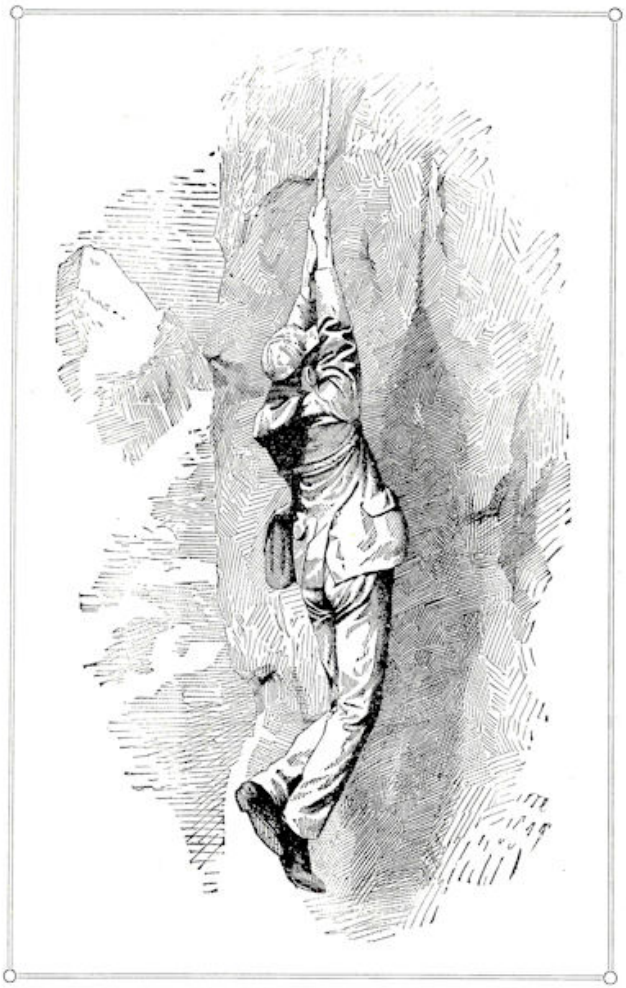

OP DE BERGEN.*)

Op bergen en in dalen
En overal is God,

en als daar de Syriërs gezegd hebben: „De Heere is een God der bergen en Hij is niet een God der laagten!" dan geeft Hij hun groote menigte in Israëls hand, opdat het weten moge, dat Hij „de Heere is." Ja, Zijn heilige ijver ontbrandt tegen de hoogten en heuvelen, als ze Israël tot voetstuk dienen voor de altaren, waarbij zij de Zonnegoden hunner geburen vereeren. Dit alles neemt echter niet weg, dat de God des hemels de bergen der aarde bemint. „Op den berg des Heeren zal het voorzien worden," zoo gelooft Abraham, als de grijze aartsvader met zijn hem uit den dood weergegeven zoon van den Moria, den berg, waarop God hem bevolen heeft, Izak te offeren, afdaalt in de vlakte. Mozes, als hij den braambosch ziet, die brandt en niet verteert, richt zijn schreden naar Horeb, den berg Gods, en als hij nader treedt, spreekt een stem tot hem: „De plaats, waarop gij staat, is heilig land." Op dezen berg zal Israël straks God dienen, ziedaar het teeken, dat Jehovah hem stelt. Straks legert Israël zich tegenover den berg Sinaï en wascht en heiligt zich, en op den berg zijn donderen en bliksemen en een zware wolk en het geluid eener zeer sterke bazuin, en de gansche berg Sinaï rookte, omdat de Heere op denzelven neerkwam in vuur. En als Mozes in heiligen toorn de steenen tafelen des Verbonds tegen den voet des bergs verbrijzeld, en Israël het stof van zijn gouden kalf gedronken heeft, dan spreekt andermaal het Goddelijk bevel tot hem: „Stel u voor Mij op den berg!" Sion was de berg Zijner heiligheid en op dezen wilde Hij wonen; daarom hief ook de man van den psalter de oogen op naar de bergen, vanwaar zijn hulp komen zou. Ziet op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die vrede doet hooren, en straks, als Sions kroon vertreden ligt onder de voeten der Heidenen, dan richt genade haar schreden over de toppen der bergen tot het volk des Verbonds. Op den berg dreunt het „Er staat geschreven!" den duivel uit den mond van den Zone Gods tegen; van den top des bergs ruischt Zijn: „Zalig! Zalig! Zalig!" den armen en treurenden en verdrukten in het oor. Op den berg klimt Hij om te bidden, om verheerlijkt te worden, om te lijden en te sterven, en op Sinaï's donderslagen antwoordt Golgotha met een: „Het is volbracht!"

Neen, God is geen God der bergen alleen, maar Hij woont in het verhevene; en de donkerheid en de bergen, zijn ze als de trappen van het altaar, waarmede de ziel des menschen tot Jehovah, den Ongeziene, opklimt, — Hem zijn die toppen, welke met hun hoornen de wolken doorboren, als de treden van de Bethelsladder, waarlangs Hij, de handen gevuld met genade en waarheid, tot Zijn volk afdaalt.

Al wat daar voor den mensch groot en verheven is, draagt hij langs de helling der bergen tot den hemel op. Zie, een onwederstaanbaar verlangen grijpt hem aan, en uit de valleien van het dagelijksch leven drijft een nameloos heimwee hem voort naar omhoog. Excelsior! Daarboven moet het heerlijk zijn! Onder hem sterft al meer het geluid van het zuchten en klagen der lijdende menschheid, de wijnstok teekent niet langer zijn pad, en met het golvend goud van den graanakker verdwijnt de grens ook van den arbeid onder zijn voet. Het donkere woud voert hem hooger, maar ook dit opent al meer zijn verborgen schuilhoeken voor het licht, en de pijnboom alleen verzelt hem naar boven. De grens van den boomgroei is bereikt. Slechts de alpenherder bezoekt met zijn kudden de groenende Senne, en al meer uit de verte klinkt den reiziger, naarmate hij stijgt, het hoorngeschal van het Kuhreigen in het oor. Mos bedekt den rug der rotsen, en uit de spleten en nerven boort de alpenroos alleen haar stengel omhoog, en werpt het kleed der eeuwige jeugd om den naakten schouder van deze reuzen der aarde. Een heilige stilte, nauw gestoord door den stouten sprong van de klipgeit, omgeeft hem. Loodrecht valt de zachte sneeuwvlok neder, al dichter en fijner, tot hij niets om zich heen aanschouwt dan witte kruinen en velden, met eeuwige sneeuw bedekt. Hoor, daar murmelt een beekje, dáár ruischt uit de verte de bergstroom. Een kille huivering grijpt hem aan, een nevel omgeeft hem, een vreemd suizen vaart hem door het oor. Maar neen, een lieflijke zonnestraal drijft den nevel weg, een teug uit de veldflesch sterkt hem, de vrucht van den cacao verzacht de aandoening der keel, de ademhaling wordt van haar beklemming bevrijd; hooger stijgt hij, al hooger! Hij houwt zich trappen voor zijn voet in den ijzeren bodem, hij grijpt het touw en slingert voort boven den afgrond, welks loodrechte wanden hem straks duizelen deden. En hooger, al hooger beurt hij zich aan het koord omhoog, totdat hij eindelijk den top bereikt, en nu ontdekt hij een panorama, even grootsch als schoon, geheel in overeenstemming met de heilige stilte, welke hem omgeeft. Bergen van ijs stapelen zich opeen en onafzienbare gletschers schuiven zich, door de warme lentezon van de ijsrotsen losgemaakt, onmerkbaar voort naar beneden. Hier, in het allerheiligste van dezen Alpentempel, buigt ook de priester van het ongeloof de stramme knie, en zelfs een Voltaire roept getroffen:

Ja, waarlijk, de Alpen hebben een God!

*) Wij herplaatsen dit artikel van den heer Kloppers, omdat het wel een zijner beste pennevruchten kan genoemd worden. Het kwam vijftien jaar geleden in ons Blad voor. En wij herinneren ons, hoe Dr. Kuijper het met ingenomenheid overnam in zijn Blad „De Heraut." De meesten onzer tegenwoordige lezers kennen het niet.

https://achterderug.nl

Lichtzinnig, roekeloos, niet waar, om zóó leven en gezondheid te wagen bij een tocht, die nauwelijks eenige voordeelen aan de wetenschap biedt. Dat is vermetele waaghalzerij, dat moet God verzoeken heeten!

Vergeef ons, indien we het hiermede niet zoo geheel eens zijn. Wij hebben eenigen eerbied voor het karakter, dat het stoute en verhevene zoekt, voor den man, die zich aangetrokken gevoelt, om gevaren te trotseeren; wij gevoelen iets voor hem, die een ideaal tracht te bereiken, al gaat het om het leven, en al loont het hem straks niet in klinkende munt. Zulk een waaghalzerij doet zich op elk terrein voor, waar menschelijke waanwijsheid niet de bergen geslecht en de dalen aangevuld heeft, door Gods bestek alzoo verordend, in overeenstemming met de talenten, door Hem in 's menschen borst geschapen, overal, waar de betweterij der wereldwijzen de rijke en trotsche verscheidenheid van Gods schepping niet door gelijkvloersche eentonigheid en ziellooze eenvormigheid verving. Zeg het den dichter, dat de poëzie geen brood brengt; hij lacht u uit en toch zal hij zingen. Raad den kunstschilder palet en penseel, in het belang van zich en zijn gezin, met de kwast en den verfpot te verwisselen; hij slaakt een zucht en schildert voort. Leg den zanger het zwijgen op en ge veroordeelt hem tot den dood, doch eer hem het hart breekt, barst de zwanenzang in volle en rijke tonen uit de borst, die haar banden scheurde. Sluit den trekvogel te midden van een warme pronkkamer in uw sierlijke kooi, geef hem in overvloed al wat hem behaaglijk stemmen kan; het lied sterft hem in de keel en nauw laat ge het deurtje der kooi open, nauw biedt het geopende venster hem een enkele gelegenheid aan, of hij ontvlucht u en klapwiekt en scheert zich voort naar het warme Zuiden.

En gij durft dit schrijven als bijschrift tot een illustratie als welke we naast ons hebben liggen? *)

Ja, lezer, want evenzeer als we de zucht naar het verhevene op rechten prijs weten te schatten, even sterk wenschen we te waarschuwen tegen die wezenlijke waaghalzerij, uit niets dan hoogmoed en eerzucht geboren, die niets beoogt dan den roem: „Ik ben dáár geweest, waar gij niet kondet of niet durfdet komen!" Evenmin als we den adelaar zouden willen verhinderen de zon in het aangezicht te vliegen, even sterk gispen wij den koorddanser, die hoog boven de Niagara zijn vermetelheid bot viert, of den roekeloozen luchtreiziger, die, eenvoudig om zijn ijdelheid te verzaden met de toejuichingen eener wufte menigte, met zijn parachute van een duizelingwekkende hoogte neerdaalt. Wien de zucht tot het verhevene in de ziel geschapen is, die is ernstig, kalm en bedachtzaam; en den moed om het gevaar te trotseeren heeft hij vooral geput uit het bewustzijn, dat hij ijdele eerzucht en dwaas ongeduld, ja, dat hij *zichzelf* heeft weten te bedwingen en te overheerschen.

Wat al ontzettende gevolgen heeft de waaghalzerij en roekeloosheid der menschen ten gevolge gehad! En die roekeloosheid neemt hand over hand toe. Vooral jongelui mogen hierin wel toezien. Reeds de oude Apostel Paulus waarschuwt zijn jongen vriend Timotheüs, dat in den laatsten tijd de menschen *roekeloos* en *opgeblazen* zullen zijn, en vermaant hem, zich van dezen af te wenden.

Wij laten dus de gevleugelde voeten van het ongeduld te huis, trekken de schoenen der vermetelheid uit, en nu, met den door onderzoek welbeslagen Alpenstok onzer verbeelding gewapend en van de koorden der kennis voorzien, begeven we ons naar den Matterhorn.

De reiziger, die de grensstreken van Walliserland en Piëmont bezoekt, verzuimt niet, het bij uitstek schoone en romantische Matterdal te bezoeken, dat met het dorp Zermatt het bovendeel vormt van de vallei, welke de Visp in het bergland snijdt. Van Zermatt wendt zich de Theodulspas over het 10,416 voet hooge Matterjoch naar het groene dal van Tournanche in Piëmont. Op den ganschen weg vóór den

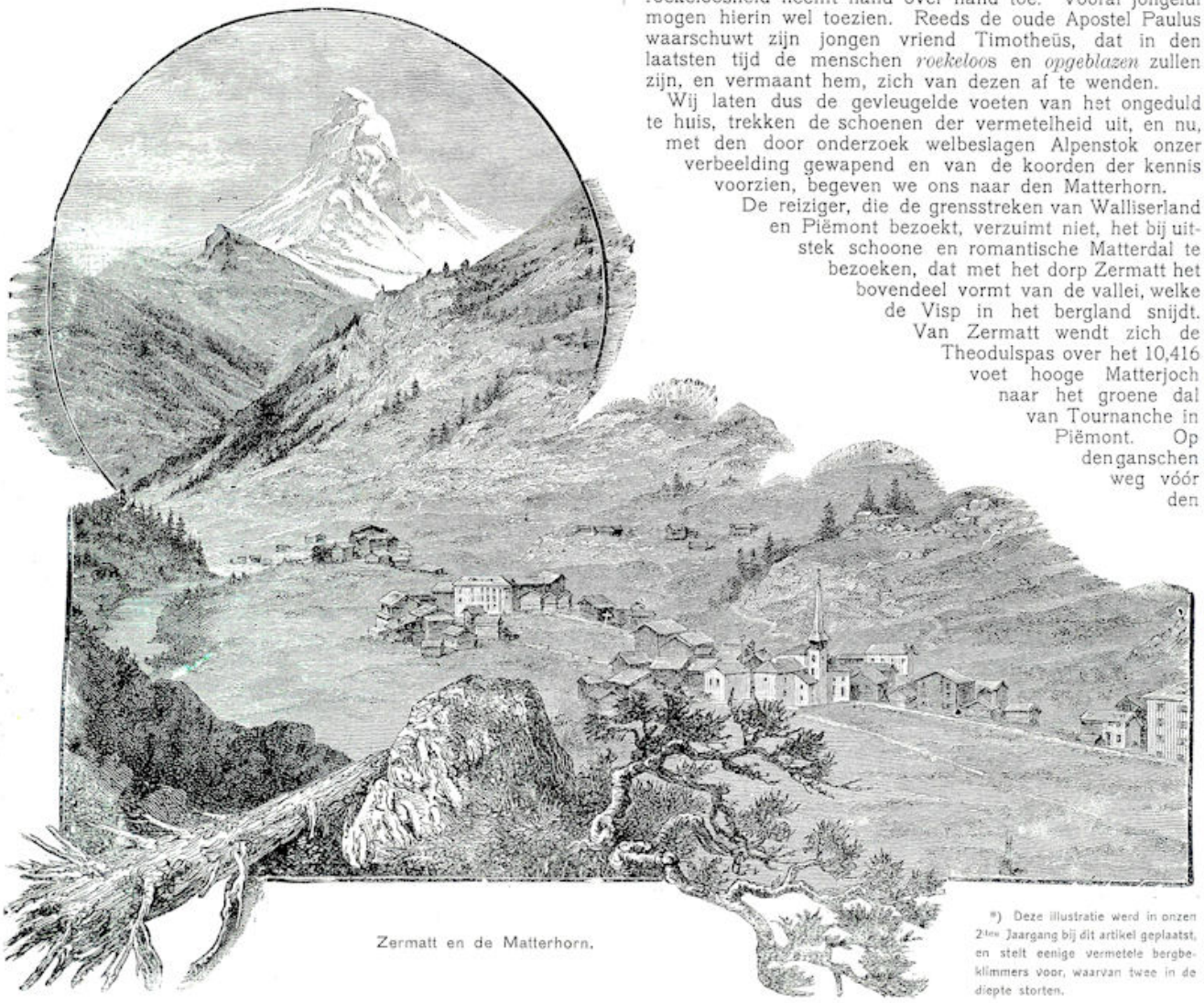

Zermatt en de Matterhorn.

*) Deze illustratie werd in onzen 2den Jaargang bij dit artikel geplaatst, en stelt eenige vermetele bergbeklimmers voor, waarvan twee in de diepte storten.

https://achterderug.nl

reiziger en boven hem rijst de Matterhorn al hooger, al donkerder, majestueus in zijn ontoegankelijkheid, als tartte hij hem, den kamp met den verschrikkelijksten van de zonen der Alpen te wagen. En wie den Matterhorn eenmaal heeft aanschouwd, kan hem niet vergeten, zóó als hij daar langs zijn steile, vaak loodrechte helling den grijzen, puntigen kop in de wolken steekt. Zijn beeld grift zich in de ziel; het geheugen bewaart het trouwer dan eenig beeld der Europeesche natuur. Legt de reiziger zich in Zermatt ter ruste en sluit hij de oogen, hij ziet hem vóór zich, en in zijn droom waagt hij het hem te bestijgen. Zie, de Alpenstok glijdt uit, een stuk rots zinkt weg onder zijn voet, hij stort in den duizelingwekkenden afgrond en... doch neen, hij schrikt wakker en behoudt niets van zijn illusie, dan het verlangen, daarboven te zijn, want nog rijst de Matterhorn voor de blikken zijns geestes. Door donkere pijnbosschen, langs den oever van een schuimenden bergstroom, voorts over grazige, bebloemde weiden en steile, met mos begroeide hellingen voert de weg van Zermatt naar den berg. Vóór zich aanschouwt de reiziger altijd den Matterhorn; aan de eene zijde weerkaatst de zon haar stralen in de glinsterende sneeuw van den Mont Rosa, aan de andere zijde rijst de Dent Blanche. Weldra houdt alle plantengroei op en een eng rotspad leidt den stoutmoedige naar den voet van de hoogste pyramide des bergs.

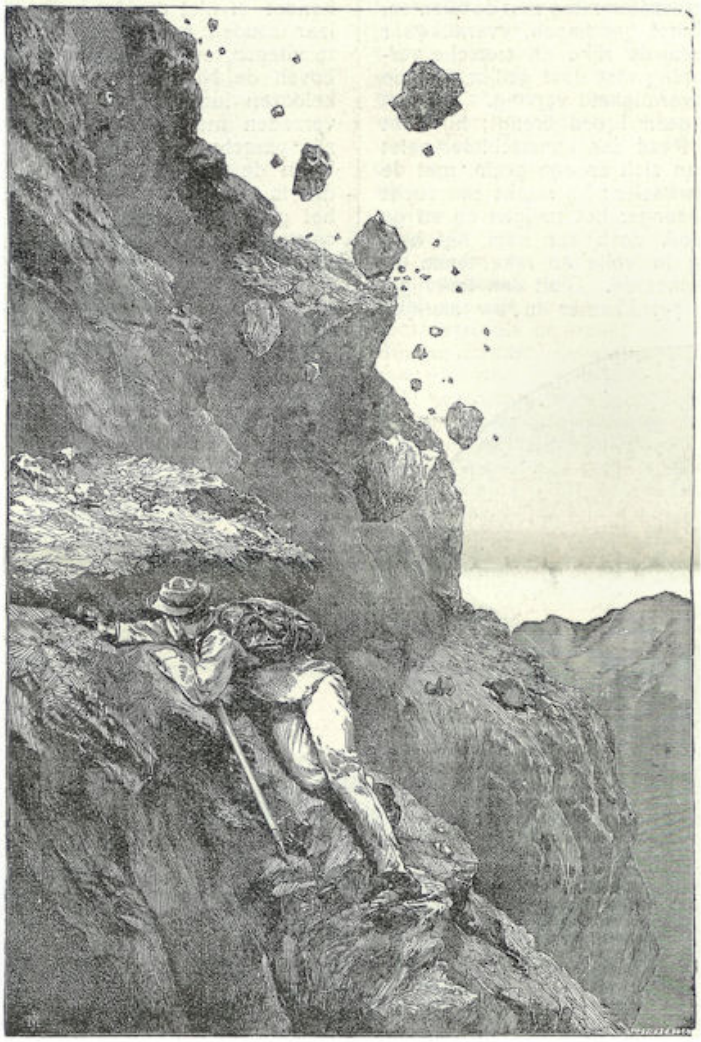

Hier heeft de Zwitsersche Alpenclub haar eerste berghut gebouwd, ten einde den reiziger een nachtverblijf aan te bieden. Steiler dan ooit vertoont zich de helling, en instede van eenig begaanbaar pad, ontdekt de reiziger weinig anders dan de rots- en ijswanden van de dreigende afgronden. Al nauwer wordt het bergpad, en nu zich al meer kloven aan de zijden vertoonen, waarschuwt de gids hem voorzichtig te zijn, slechts naar zijn voeten te zien, zoo weinig mogelijk te spreken, den mond gesloten te houden en door den neus te ademen.

Huiverend volgt de reiziger hem nu langs een smal pad, aan de eene zijde begrensd door een tien voet hoogen rotswand, aan de andere door een ijzigen afgrond ter diepte van een hoogen kerktoren, en nauwelijks heeft hij zich aan den aanblik gewend, of het pad stuit tegen een tien voet hooge rotshelling. Hier zou het zelfs voor een enkel reiziger, slechts door één gids vergezeld, gevaarlijk zijn, en daarom sluit hij zich gewoonlijk bij een gezelschap aan, dat meerdere gidsen medeneemt, waarvan de stoutmoedigste en meest ervarene het bevel over de anderen voert, en als aanvoerder van het gezelschap optreedt. Deze klimt nu, evenals een vlieg tegen een glasruit, tegen de helling van de rots op, en als hij daarboven gekomen is, werpt hij het benedeneinde van het touw een der overigen gidsen toe, die het om zijn middel bindt. Nadat de eerste hem tot zich opgetrokken heeft, wordt een der reizigers het touw toegeworpen, en de beide gidsen halen hem naar boven; op deze wijze volgen voorts ook de overigen. Als allen boven gekomen zijn, wordt de tocht voortgezet, en altijd steiler en ijzingwekkender wordt het pad, dat de gids langs de helling neemt. Men kan geen drie schreden doen, zonder een oogenblik stil te staan om te berekenen, waar men straks den voet zou kunnen neerzetten. Eén mistred en — reeds gaapt de afgrond naar zijn prooi, doch vingers en teenen klemmen zich krampachtig aan elke vooruitstekende punt en slechts een aardbeving zou den berg aan hun ijzeren greep kunnen ontscheuren.

De Matterhorn is gansch niet de hoogste der Alpentoppen, doch ongetwijfeld de steilste. Zijn reuzennaburen, de Mont Rosa, de Weisshorn, de Mischabelhorn, de Montblanc zijn alle hooger, maar geen hunner is hem in verschrikkingen gelijk. Hij is een kind van den wintervorst en de lentezon, een bouwval van een grooter bergkolossus, wiens ijsrotsen één voor één naar beneden gegleden zijn en die zich, in gletschers verdeeld, over de vlakte verspreid hebben. Het hoofd opstekende in de gewesten der eeuwige sneeuw, gloeit hem de rug van Italiës warme zonnestralen. Op heldere dagen glinstert hij in het licht, en de sneeuw, welke bij bewolkt weder op hem viel, smelt in den zonneschijn en stort haar water uit in de kloven der rotsen. Als de nacht aanbreekt en het water bevriest, dringt het de rotswanden vaneen en duwt de ijsblokken voort naar de kloven.

De meeste hooge bergen hebben groote, ronde koppen, met eeuwige sneeuw bedekt. Zulke toppen hebben hun vorm aan de gletschers zelve te danken, maar de gletschers vinden geen houvast aan den Matterhorn. —

Laten wij weder afdalen met onze verbeelding in de valleien van het dagelijksche leven. Ook dáár woont God, ook dáár is Hij nabij elke ziel, die Hem zoekt, en Hij daalt af in elk hart, dat tot Hem uitgaat in de stille binnenkamer. Rijk en groot toont Hij zich op de hoornen der Alpennatuur, rijker en grooter in het rijk der genade, ook ginds in de hut van den armen bergwerker in den eeuwigen nacht der mijnen. Ja, ook op den top van den Matterhorn is het even duister als in de diepste kloven der aarde, zoo het menschenhart geen straal opvangt van het licht, dat aan het kruis op Golgotha's heuvel ontschiet. P. J. K.

https://achterderug.nl

DE GEITENHOEDER.

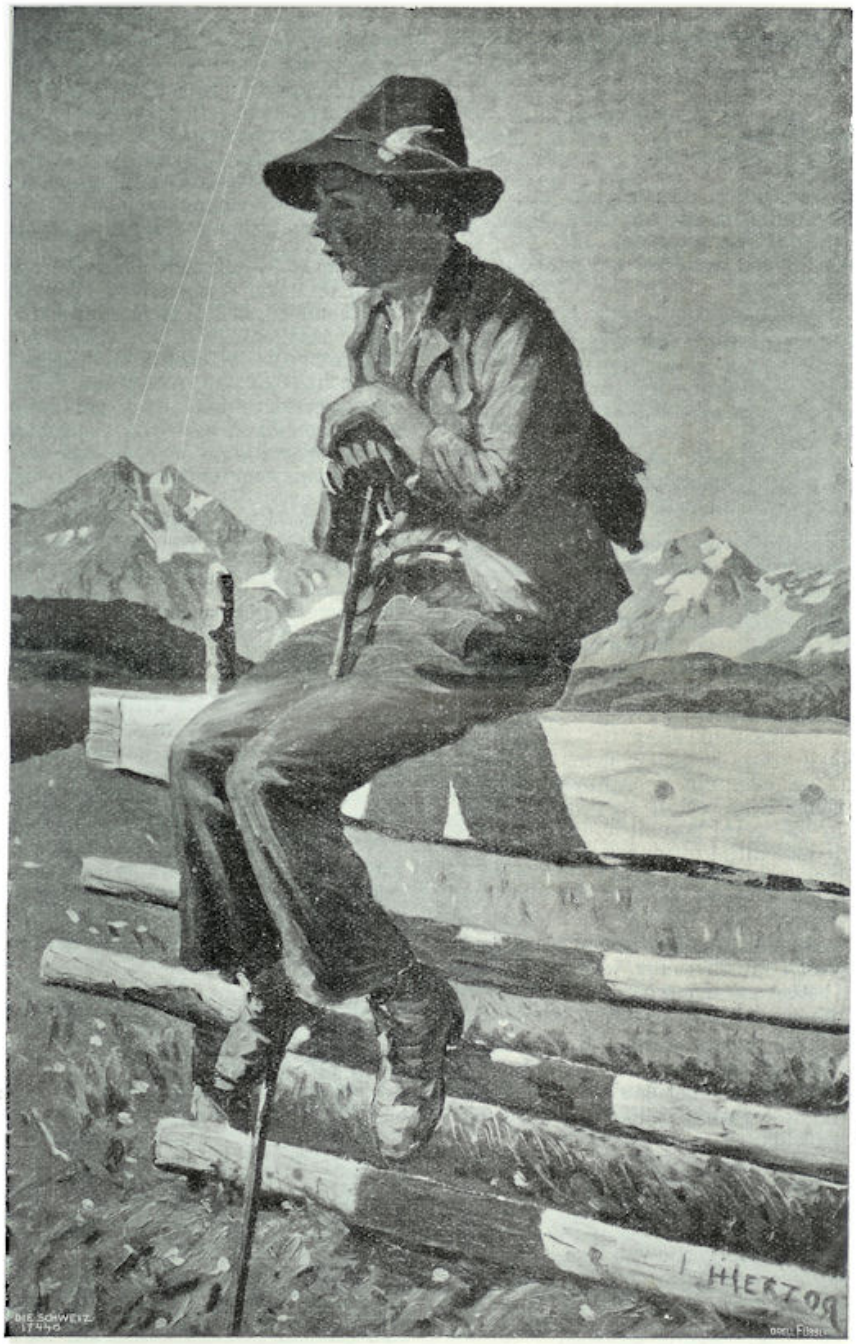

Wat staart uw blik, alsof van 't aardsch bestaan,
Gij, hooggeplaatste knaap, 't geheim woudt peilen?
Houd in; gij zoudt deez' aard bij 't voorwaarts ijlen
Van uit Gods hemel moeten gadeslaan.

A. L.